# KOMISIJOS ĮGYVENDINIMO REGLAMENTAS (ES) 2020/358

## 2020 m. kovo 4 d.

## kuriuo dėl sklandytuvų pilotų licencijų iš dalies keičiamas Įgyvendinimo reglamentas (ES) 2018/1976

**(Tekstas svarbus EEE)**

EUROPOS KOMISIJA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo,

atsižvelgdama į 2018 m. liepos 4 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2018/1139 dėl bendrųjų civilinės aviacijos taisyklių, ir kuriuo įsteigiama Europos Sąjungos aviacijos saugos agentūra, iš dalies keičiami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (EB) Nr. 2111/2005, (EB) Nr. 1008/2008, (ES) Nr. 996/2010, (ES) Nr. 376/2014 ir direktyvos 2014/30/ES ir 2014/53/ES bei panaikinami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (EB) Nr. 552/2004 ir (EB) Nr. 216/2008 bei Tarybos reglamentas (EEB) Nr. 3922/91 ([1]), ypač į jo 23, 27 ir 31 straipsnius,

kadangi:

(1) Komisija turi priimti būtinas įgyvendinimo taisykles, kad pagal Reglamentą (ES) 2018/1139 būtų nustatyti su sklandytuvų pilotų licencijomis susiję reikalavimai, jei tokie orlaiviai atitinka to reglamento 2 straipsnio 1 dalies b punkto i ir ii papunkčiuose nustatytas sąlygas;

(2) atsižvelgiant į ypatingą sklandytuvų skrydžio įgulos licencijavimo pobūdį, reikia atskiruose reglamentuose nustatytų specialių licencijavimo reikalavimų. Tie reikalavimai turėtų būti grindžiami Komisijos reglamente (ES) Nr. 1178/2011 ([2]) nustatytomis bendrosiomis skrydžio įgulos licencijavimo taisyklėmis. Tačiau jie turėtų būti pertvarkyti ir supaprastinti, siekiant užtikrinti, kad tie reikalavimai būtų proporcingi ir grindžiami rizika, kartu užtikrinant, kad sklandytuvų pilotai būtų kompetentingi vykdyti savo veiklą ir eiti savo pareigas ir kad jie tą kompetenciją išlaikytų. Siekiant atsižvelgti į licencijavimo taisyklių perkėlimą iš Reglamento (ES) Nr. 1178/2011 į Reglamentą (ES) 2018/1976 ([3]), taip pat reikėtų atlikti atitinkamą skrydžių vykdymo sklandytuvais taisyklių redakcinio pobūdžio atnaujinimą;

(3) pagal Reglamento (ES) Nr. 1178/2011 12 straipsnio 2a dalies 3 punktą valstybės narės iki 2020 m. balandžio 8 d. gali ir toliau taikyti nacionalines licencijavimo taisykles, kuriomis suteikiama galimybė naudotis pagrindinėmis piloto teisėmis. Kai kurios valstybės narės pranešė Komisijai ir Europos Sąjungos aviacijos saugos agentūrai (EASA), kad, atsižvelgiant į minėtas aplinkybes, dėl toliau taikomų tokių nacionalinių licencijavimo taisyklių, pagal kurias pilotams mokiniams leidžiama naudotis ribotomis teisėmis be priežiūros ir jie pagrindines teises įgyja palaipsniui, populiarinamas aviacijos sportas ir pramogų veikla, nes sudaromos palankios sąlygos užsiimti skraidymo veikla ir užtikrinamas finansinis jos prieinamumas. Skatinimas sudaryti tokias palankesnes sąlygas užsiimti bendrosios aviacijos veikla ir jų sudarymas atitinka EASA Bendrųjų aviacijos gairių, kuriomis siekiama sukurti proporcingesnę, lankstesnę ir dinamiškesnę reguliavimo sistemą ([4]), tikslus. Dėl šių priežasčių valstybės narėms turėtų būti suteikta laisvė toliau taikyti tas nacionalines licencijavimo taisykles išduodant sklandytuvų pilotų licencijas (SPL) pagal Komisijos įgyvendinimo reglamente (ES) 2019/430 ([5]) nustatytus principus. Tačiau valstybės narės turėtų informuoti Komisiją ir EASA apie visus naudojimosi tokiais leidimais atvejus. Valstybės narės taip pat turėtų stebėti naudojimąsi tokiais leidimais, kad išlaikytų priimtiną aviacijos saugos lygį;

([1]) OL L 212, 2018 8 22, p. 1.

([2]) 2011 m. lapkričio 3 d. Komisijos reglamentas (ES) Nr. 1178/2011, kuriuo pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 216/2008 nustatomi su civilinės aviacijos orlaivių įgula susiję techniniai reikalavimai ir administracinės procedūros (OL L 311, 2011 11 25, p. 1).

([3]) 2018 m. gruodžio 14 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) 2018/1976, kuriuo pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2018/1139 nustatomos išsamios skrydžių sklandytuvais vykdymo taisyklės (OL L 326, 2018 12 20, p. 64).

([4]) https://www.easa.europa.eu/easa-and-you/general-aviation/general-aviation-road-map

([5]) 2019 m. kovo 18 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) 2019/430, kuriuo iš dalies keičiamos Reglamento (ES) Nr. 1178/2011 nuostatos dėl naudojimosi ribotomis teisėmis be priežiūros iki lengvojo orlaivio piloto licencijos išdavimo (OL L 75, 2019 3 19, p. 66).

(4) siekiant užtikrinti sklandų perėjimą, visi pažymėjimai, leidimai ir patvirtinimai, suteikti sklandytuvų pilotams pagal Reglamentą (ES) Nr. 1178/2011 iki šio reglamento taikymo pradžios, turėtų galioti ir toliau. Nacionalinės sklandytuvų pilotų licencijos, išduotos iki šio reglamento taikymo pradžios, turėtų būti pakeistos į licencijas, išduodamas pagal šį reglamentą, remiantis pakeitimo pranešimais, kuriuos valstybių narių kompetentingos institucijos parengia konsultuodamosi su EASA;

(5) sklandytuvų pilotų mokymas, pradėtas pagal Reglamento (ES) Nr. 1178/2011 I priedą (FCL dalį) iki šio reglamento taikymo pradžios, turėtų būti visiškai įskaitomas, nes tas mokymas atitinka lygiaverčius ar net platesnius mokymo reikalavimus nei nustatytieji šiame reglamente. Mokymas, pradėtas iki šio reglamento taikymo pradžios pagal Čikagos konvencijos 1 priedą, turėtų būti įskaitomas remiantis valstybių narių parengtais patirties įskaitymo pranešimais;

(6) jau veikiančioms mokymo organizacijoms turėtų būti suteikta pakankamai laiko prireikus pritaikyti savo mokymo programas, atsižvelgiant į supaprastintus mokymo reikalavimus;

(7) šiame reglamente nustatytos priemonės grindžiamos EASA Nuomone Nr. 01/2019 ([6]) pagal Reglamento (ES) 2018/1139 75 straipsnio 2 dalies b ir c punktus ir 76 straipsnio 1 dalį;

(8) šiame reglamente nustatytos priemonės atitinka pagal Reglamento (ES) 2018/1139 127 straipsnį įsteigto komiteto nuomonę,

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

*1 straipsnis*

Įgyvendinimo reglamentas (ES) 2018/1976 iš dalies keičiamas taip:

1) pavadinimas pakeičiamas taip:

„2018 m. gruodžio 14 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) 2018/1976, kuriuo pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2018/1139 nustatomos išsamios skrydžių vykdymo sklandytuvais ir sklandytuvų skrydžio įgulos licencijavimo taisyklės“;

2) 1 straipsnio 1 dalis pakeičiama taip:

„1. Šiame reglamente nustatomos išsamios skrydžių vykdymo sklandytuvais ir sklandytuvų pilotų licencijų išdavimo, atitinkamų kvalifikacijų ir teisių suteikimo ir pažymėjimų išdavimo ir galiojimo užtikrinimo taisyklės, jei tokie orlaiviai atitinka Reglamento (ES) 2018/1139* 2 straipsnio 1 dalies b punkto i ir ii papunkčiuose nustatytas sąlygas.“;

3) 2 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

a) įvadinis sakinys pakeičiamas taip:

„Jei šiame straipsnyje neapibrėžti kitaip, šiame reglamente vartojami terminai, kurių apibrėžtys nustatytos Reglamento (ES) Nr. 1178/2011 2 straipsnyje, ir taip apibrėžiami terminai:“;

b) 10 punktas pakeičiamas taip:

„10. nuomos be įgulos sutartis – įmonių susitarimas, pagal kurį už sklandytuvo naudojimą atsako nuomininkas;“;

c) įterpiami 11–13 punktai:

„11. nacionalinė licencija – piloto licencija, valstybės narės išduota pagal nacionalinės teisės aktus iki šio reglamento III priedo (SFCL dalies) arba Reglamento (ES) Nr. 1178/2011 I priedo (FCL dalies) taikymo pradžios;

([6]) *Easier access for GA pilots to IFR flying & Revision of the balloon and sailplane licensing requirements*, (Nuomonė Nr. 01/2019 (A) & (B), 2019 02 19); galima susipažinti svetainėje https://www.easa.europa.eu/document-library/opinions.

12. licencija pagal SFCL dalį – orlaivio įgulos nario licencija, atitinkanti šio reglamento III priedo (SFCL dalies) reikalavimus;

13. pakeitimo pranešimas – pranešimas, kuriuo remiantis licencija gali būti pakeista į licenciją pagal SFCL dalį;";

4) Po 3 straipsnio įterpiami 3a–3d straipsniai:

*„3a straipsnis*

**Pilotų licencijos ir sveikatos pažymėjimai**

1. Nedarant poveikio Komisijos deleguotojo reglamento (ES) (*) taikymui, šio reglamento 1 straipsnio 1 dalyje nurodytų orlaivių pilotai turi laikytis techninių reikalavimų ir administracinių procedūrų, nustatytų šio reglamento III priede (SFCL dalyje) ir Reglamento (ES) Nr. 1178/2011 IV priede (MED dalyje).

2. Taikant išimtį licencijų, nurodytų šio reglamento III priede (SFCL dalyje), turėtojų teisėms, tokių licencijų turėtojai gali vykdyti skrydžius, nurodytus 3 straipsnio 2 dalies a–d punktuose, nesilaikydami šio reglamento III priedo (SFCL dalies) SFCL.115 dalies a punkto 3 papunkčio.

3. Valstybė narė pilotams mokiniams, kurie dalyvauja sklandytuvų pilotų licencijoms (SPL) išduoti skirtame mokymo kurse, gali leisti be priežiūros naudotis ribotomis teisėmis anksčiau nei jie įvykdys visus reikalavimus, kurie būtini SPL išduoti pagal šio reglamento III priedą (SFCL dalį), jei įvykdytos visos šios sąlygos:

a) suteiktų teisių apimtis grindžiama valstybės narės atliktu saugos rizikos vertinimu, atsižvelgiant į mokymo, kuris būtinas norimo lygio piloto kompetencijai įgyti, mastą;

b) teisėmis turi būti naudojamasi tik:

   i) visoje nacionalinėje leidimą suteikusios valstybės narės teritorijoje arba jos dalyje ir

   ii) skraidant leidimą suteikusioje valstybėje narėje registruotais sklandytuvais;

c) tokio leidimo turėtojo, kuris teikia prašymą išduoti SPL, patirtis, įgyta per mokymo kursą, kuris vykdomas vadovaujantis patvirtintos mokymo organizacijos (ATO) arba deklaruotosios mokymo organizacijos (DTO) pateikta rekomendacija, įskaitoma;

d) valstybė narė kas 3 metus teikia Komisijai ir Europos Sąjungos aviacijos saugos agentūrai (EASA) periodines ataskaitas ir saugos rizikos vertinimus;

e) valstybės narė stebi pagal šią dalį išduotų leidimų naudojimą, kad užtikrintų priimtiną aviacijos saugos lygį ir imtųsi atitinkamų veiksmų, jei būtų nustatyta didesnė saugos rizika ar saugos problemos.

*3b straipsnis*

**Galiojančios pilotų licencijos ir nacionaliniai sveikatos pažymėjimai**

1. Licencijos pagal FCL dalį pilotuoti sklandytuvus ir atitinkamos teisės, kvalifikacijos ir pažymėjimai, kuriuos valstybė narė yra išdavusi iki šio reglamento taikymo pradžios, laikomi išduotais pagal šį reglamentą. Kai valstybės narės pakartotinai išduoda licencijas dėl administracinių priežasčių arba licencijų turėtojų prašymu, valstybės narės tas licencijas pakeičia licencijomis, kurios atitinka Reglamento (ES) Nr. 1178/2011 VI priede (ARA dalyje) nustatytą formą.

2. Kai valstybė narė pakartotinai išduoda licencijas, suteikia atitinkamas teises, kvalifikacijas ir išduoda pažymėjimus pagal 1 dalį, ji, kai taikoma:

a) perkelia visas teises, jau įrašytas į licencijas pagal FCL dalį, į naujos formos licencijas;

b) pakeičia akrobatinio skraidymo kvalifikaciją, suteiktą pagal Reglamento (ES) Nr. 1178/2011 I priedo (FCL dalies) FCL.800 dalį, į išplėstines akrobatinio skraidymo teises pagal šio reglamento III priedo (SFCL dalies) SFCL.200 dalies c punktą;

c) įrašo skrydžio instruktoriaus pažymėjimo, susijusio su licencija pagal FCL dalį, galiojimo pabaigos datą į piloto skraidymų knygelę arba išduoda lygiavertį dokumentą. Po tos galiojimo pabaigos datos tie pilotai naudojasi instruktoriaus teisėmis tik jei įvykdo šio reglamento III priedo (SFCL dalies) SFCL.360 dalies reikalavimus.

3. Nacionalinių licencijų pilotuoti sklandytuvus, kurias valstybė narė išdavė iki šio reglamento III priedo (SFCL dalies) taikymo pradžios, turėtojams leidžiama ir toliau naudotis jų licencijomis suteikiamomis teisėmis iki 2021 m. balandžio 8 d. Iki tos dienos valstybės narės pakeičia tas licencijas į licencijas pagal SFCL dalį ir atitinkamas kvalifikacijas, teises ir pažymėjimus, atsižvelgdamos į informaciją, nurodytą pakeitimo pranešime, kuris atitinka Reglamento (ES) Nr. 1178/2011 4 straipsnio 4 ir 5 dalyse nustatytus reikalavimus.

4. Su šio straipsnio 2 dalyje nurodyta licencija susiję nacionaliniai pilotų sveikatos pažymėjimai, išduoti valstybės narės iki šio reglamento III priedo (SFCL dalies) taikymo pradžios, ir toliau galioja iki jų kito pratęsimo dienos arba iki 2021 m. balandžio 8 d., priklausomai nuo to, kuri data yra ankstesnė. Tie sveikatos pažymėjimai turi būti pratęsiami laikantis Reglamento (ES) Nr. 1178/2011 IV priede (MED dalyje) nustatytų reikalavimų.

*3c straipsnis*

**Iki šio reglamento taikymo pradžios pradėto mokymo įskaitymas**

1. Kiek tai susiję su licencijomis pagal SFCL dalį ir atitinkamomis teisėmis, kvalifikacijomis ar pažymėjimais, suteikiamais pagal šio reglamento III priedą (SFCL dalį), mokymas, pagal Reglamento (ES) Nr. 1178/2011 I priedą (FCL dalį) pradėtas iki šio reglamento taikymo pradžios, laikomas atitinkančiu šio reglamento reikalavimus.

2. Iki šio reglamento arba Reglamento (ES) Nr. 1178/2011 I priedo (SCL dalies) taikymo pradžios pradėtas mokymas pagal Čikagos konvencijos 1 priedą įskaitomas tais atvejais, kai, remiantis po konsultacijų su EASA valstybės narės parengtu patirties įskaitymo pranešimu, išduodamos licencijos pagal SFCL dalį.

3. 2 dalyje nurodytame patirties įskaitymo pranešime apibūdinama mokymo apimtis, nurodoma, su kuriais SFCL dalies reikalavimais susijusi patirtis įskaitoma, ir, jei taikoma, kokius reikalavimus prašymo teikėjas turi įvykdyti, kad jam būtų išduota licencija pagal SFCL dalį. Į šį pranešimą įtraukiamos visų reikalingų dokumentų, kuriais pagrindžiama mokymo patirtis, kopijos, taip pat nacionalinių taisyklių ir procedūrų, pagal kurias mokymas pradėtas, dokumentų kopijos.

*3d straipsnis*

**Mokymo organizacijos**

1. Pilotų licencijoms gauti būtiną mokymą rengiančios mokymo organizacijos, nurodytos šio reglamento 1 straipsnio 1 dalyje, turi įvykdyti Reglamento (ES) Nr. 1178/2011 10a straipsnio reikalavimus.

2. 1 dalyje nurodytos mokymo organizacijos, turinčios pagal Reglamento (ES) Nr. 1178/2011 VII priedą (ORA dalį) išduotą patvirtinimą arba iki šio reglamento taikymo pradžios pagal Reglamento (ES) Nr. 1178/2011 VIII priedą (DTO dalį) pateikusios deklaraciją, prireikus ne vėliau kaip iki 2021 m. balandžio 8 d. pakoreguoja savo mokymo programas.

(*) 2020 m. kovo 4 d. Komisijos deleguotasis reglamentas (ES), (Dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje).“;

5) I priedas (DEF dalis) iš dalies keičiamas pagal šio reglamento I priedą;

6) II priedas (SAO dalis) iš dalies keičiamas pagal šio reglamento II priedą;

7) pridedamas III priedas (SFCL dalis), pateiktas šio reglamento III priede.

*2 straipsnis*

Šis reglamentas įsigalioja dvidešimtą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Jis taikomas nuo 2020 m. balandžio 8 d.

Šis reglamentas privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta Briuselyje 2020 m. kovo 4 d.

*Komisijos vardu*
*Pirmininkė*
Ursula VON DER LEYEN

*I PRIEDAS*

Reglamento (ES) 2018/1976 I priedas „Apibrėžtys“ (DEF dalis) iš dalies keičiamas taip:

1) įvadinis sakinys pakeičiamas taip:

„Jeigu šiame priede neapibrėžti kitaip, šiame reglamente vartojami terminai, kurių apibrėžtys nustatytos Komisijos reglamento (ES) Nr. 1178/2011 2 straipsnyje ir to reglamento I priedo (FCL dalies) FCL.010 dalyje, ir taip apibrėžiami terminai:“;

2) 13 punktas pakeičiamas taip:

„13. naktis – laikotarpis nuo civilinių sutemų pabaigos iki civilinės aušros pradžios. Civilinės sutemos baigiasi vakare, kai saulės disko centras yra šešiais laipsniais žemiau horizonto, ir prasideda ryte, kai saulės disko centras yra šešiais laipsniais žemiau horizonto;“;

3) įterpiami 14–19 punktai:

„14. įgūdžių patikrinimas – įgūdžių vertinimas prieš išduodant licenciją ar kvalifikaciją arba papildant teisę, įskaitant tokius egzaminus žodžiu, kokių gali reikėti;

15. gebėjimų vertinimas – įgūdžių, žinių ir požiūrio vertinimas prieš pirmą kartą išduodant ar atnaujinant instruktoriaus ar egzaminuotojo pažymėjimą arba pratęsiant jo galiojimą;

16. skrydžio laikas:

a) savikėlių sklandytuvų ir motorizuotųjų turo sklandytuvų atveju – visas laikas nuo momento, kai orlaivis pirmą kartą pajuda, ketindamas kilti, iki galutinio sustojimo pasibaigus skrydžiui;

b) sklandytuvų atveju – visas laikas nuo momento, kai sklandytuvas pradeda judėti žeme, ketindamas kilti, iki galutinio sustojimo pasibaigus skrydžiui;

17. kvalifikacijos patikrinimas – įgūdžių vertinimas, kuris atliekamas siekiant užtikrinti atitiktį šiame reglamente nustatytiems įgūdžių atnaujinimo reikalavimams, įskaitant tokius egzaminus žodžiu, kokių gali reikėti;

18. 18.savarankiškas skrydis – skrydis, kurio metu pilotas mokinys orlaivyje yra vienas;

19. maršrutinis skrydis – už matymo lauko ribų arba tolesniu nei kompetentingos institucijos nustatytu atstumu iš išvykimo vietos vykdomas skrydis, kurio metu taikomos standartinės navigacijos procedūros.“

*II PRIEDAS*

Reglamento (ES) 2018/1976 II priedas (SAO dalis) iš dalies keičiamas taip:

1) SAO.GEN.125 dalis „Įgulos vado skyrimas“ pakeičiama taip:

„**SAO.GEN.125. Įgulos vado skyrimas**

Sklandytuvo naudotojas paskiria įgulos vadą, kuris yra kompetentingas vykdyti įgulos vado pareigas pagal šio reglamento III priedą.“

*III PRIEDAS*

Po II priedo pridedamas Reglamento (ES) 2018/1976 III priedas:

*„III PRIEDAS*

**SKLANDYTUVŲ SKRYDŽIO ĮGULOS LICENCIJAVIMO REIKALAVIMAI**

[SFCL DALIS]

*GEN SKYRIUS*

***BENDRIEJI REIKALAVIMAI***

**SFCL.001. Taikymo sritis**

Šiame priede nustatomi sklandytuvo piloto licencijos (SPL) ir atitinkamų teisių, kvalifikacijų suteikimo ir pažymėjimų išdavimo reikalavimai, taip pat jų galiojimo ir naudojimo sąlygos.

**SFCL.005. Kompetentinga institucija**

Šiame priede kompetentinga institucija yra valstybės narės paskirta institucija, į kurią asmuo kreipiasi dėl SPL ar atitinkamų teisių, kvalifikacijų suteikimo arba pažymėjimų išdavimo.

**SFCL.015. Prašymų teikimas ir SPL bei atitinkamų teisių, kvalifikacijų suteikimas ir pažymėjimų išdavimas, pratęsimas ir atnaujinimas**

a) Kompetentingai institucijai jos nustatyta forma ir būdu pateikiami šie dokumentai:

   1. prašymas:

      i) išduoti SPL ir suteikti atitinkamas kvalifikacijas;

      ii) papildyti SPL suteikiamas teises, išskyrus teises, nurodytas SFCL.115 dalies a punkto 2 ir 3 papunkčiuose, SFCL.155, SFCL.200 ir SFCL.215 dalyse;

      iii) išduoti skrydžio sklandytuvu instruktoriaus (FI(S)) pažymėjimą;

      iv) išduoti, pratęsti arba atnaujinti skrydžio sklandytuvu egzaminuotojo (FE(S)) pažymėjimą;

      v) atlikti SPL ir atitinkamų teisių, kvalifikacijų ir pažymėjimų, išskyrus ii punkte nurodytas teises, pakeitimus ir

   2. skraidymų knygelės atitinkamų įrašų, nurodytų SFCL.115 dalies d punkte, SFCL.155 dalies b punkte, SFCL.200 dalies f punkte ir SFCL.215 dalies d punkte, kopijos, jei jų reikalauja kompetentinga institucija.

b) Prie a punkte nurodyto prašymo pridedami įrodymai, kad prašymo teikėjas laikosi šiame priede ir Reglamento (ES) Nr. 1178/2011 IV priede (MED dalyje) nustatytų atitinkamų reikalavimų.

c) Kompetentinga institucija licencijoje ar pažymėjime patvirtina kiekvieną licencija, kvalifikacija ar pažymėjimu suteikiamų teisių apribojimą ar papildymą, išskyrus kai siekiama įgyti a punkto 1 papunkčio ii dalyje nurodytas teises.

d) Asmuo jokiu metu negali turėti daugiau kaip vienos pagal šį priedą išduotos SPL licencijos.

e) Licencijos turėtojas a punkte nurodytus prašymus teikia valstybės narės, kurioje atitinkamai pagal šį priedą (SFCL dalį) arba Reglamento (ES) Nr. 1178/2011 I priedą (FCL dalį) ar Reglamento (ES) 2018/395 III priedą (BFCL dalį) išduota kuri nors jo licencija, paskirtai kompetentingai institucijai.

f) SPL turėtojas gali teikti prašymą pakeisti kompetentingą instituciją į kitos valstybės narės paskirtą kompetentingą instituciją, tačiau tokiu atveju naujoji kompetentinga institucija turi būti ta pati visoms turimoms licencijoms.

g) Asmenys teikia prašymą išduoti SPL ir suteikti atitinkamas kvalifikacijas, teises ar išduoti pažymėjimus ne vėliau kaip per šešis mėnesius nuo sėkmingai išlaikyto įgūdžių patikrinimo arba gebėjimų vertinimo egzamino.

**SFCL.030. Praktinių įgūdžių patikrinimas**

Kandidatą laikyti įgūdžių patikrinimo egzaminą rekomenduoja už mokymo kursus, kuriuose tas asmuo dalyvauja, atsakinga ATO arba DTO, kai mokymo kursas yra baigtas. ATO arba DTO egzaminuotojui pateikia mokymo dokumentus.

**SFCL.035. Skrydžio laiko įskaitymas**

Į bendrą skrydžio laiką, kurį reikia būti išskraidžius norint gauti licenciją, teisę, kvalifikaciją ar pažymėjimą, įskaitomas visas prašymo išduoti SPL arba suteikti atitinkamą teisę, kvalifikaciją ar išduoti pažymėjimą teikėjo skrydžio sklandytuvu – savarankiško skrydžio, skrydžio su instruktoriumi arba skrydžio vykdydant įgulos vado pareigas – laikas.

**SFCL.045. Įpareigojimas turėti ir pateikti dokumentus**

a) Naudodamiesi SPL licencija suteikiamomis teisėmis, SPL turėtojai turi turėti visus šiuos dokumentus:

   1. galiojančią SPL;

   2. galiojantį sveikatos pažymėjimą;

   3. asmens tapatybės dokumentą su savo nuotrauka;

   4. skraidymų knygelę, kurioje pateiktų duomenų turi pakakti atitikčiai šio priedo reikalavimams įrodyti.

b) Vykdydami savarankiškus maršrutinius skrydžius pilotai mokiniai turi turėti:

   1. a punkto 2 ir 3 papunkčiuose nurodytus dokumentus;

   2. pagal SFCL.125 dalies a punktą reikalaujamo leidimo įrodymus.

c) Kompetentingos institucijos įgaliotam atstovui paprašius, SPL turėtojas arba pilotas mokinys nepagrįstai nedelsdamas pateikia patikrinti a punkte nurodytus dokumentus.

d) Nukrypstant nuo a ir b punktų, juose nurodytus dokumentus galima saugoti aerodrome arba skrydžių aikštelėje, jei jie susiję su skrydžiais, kurie vykdomi:

   1. tokiu atstumu, kad būtų matomas aerodromas ar skrydžių aikštelė, arba

   2. kompetentingos institucijos nustatytu atstumu nuo aerodromo arba skrydžių aikštelės.

**SFCL.050. Skrydžio laiko registravimas**

SPL turėtojai ir pilotai mokiniai kompetentingos institucijos nustatyta forma ir būdu patikimai registruoja išsamią informaciją apie visus savo atliktus skrydžius.

**SFCL.065. 70 metų amžiaus ir vyresnių SPL turėtojų komercinių keleivinių skrydžių sklandytuvais teisių apribojimas**

SPL turėtojas, kuriam sukako 70 metų, negali vykdyti sklandytuvo, kuriuo vykdomi komerciniai keleiviniai skrydžiai, piloto funkcijų.

**SFCL.070. Licencijų, teisių, kvalifikacijų ir pažymėjimų apribojimas, galiojimo sustabdymas ir panaikinimas**

a) Jei SPL turėtojas nesilaiko Reglamento (ES) 2018/1139 IV priede nustatytų esminių reikalavimų arba šio priedo reikalavimų ir šio reglamento II priedo (SAO dalies) reikalavimų arba Reglamento (ES) Nr. 1178/2011 IV priedo (MED dalies) reikalavimų, kompetentinga institucija, laikydamasi Reglamento (ES) Nr. 1178/2011 VI priede (ARA dalyje) nustatytų sąlygų ir procedūrų, gali apriboti pagal šį priedą išduotą SPL ir suteiktas atitinkamas teises, kvalifikacijas ir išduotus pažymėjimus, sustabdyti jų galiojimą arba juos panaikinti.

b) Jei SPL turėtojo licencija, teisė, kvalifikacija arba pažymėjimas apriboti, jų galiojimas sustabdytas arba jie panaikinti, SPL turėtojas nedelsdamas grąžina licenciją arba pažymėjimą kompetentingai institucijai.

*SPL SKYRIUS*

***SKLANDYTUVO PILOTO LICENCIJA (BPL)***

**SFCL.115. SPL. Teisės ir sąlygos**

a) Jei SPL turėtojas laikosi SFCL.150 dalies reikalavimų, jam suteikiamos teisės kaip sklandytuvo įgulos vadui:

1. be atlygio vykdyti nekomercinius skrydžius;

2. taip pat skraidinti keleivius tik jei jis:

i) laikosi SFCL.160 dalies e punkto ir

ii) arba:

A) po SPL išdavimo kaip sklandytuvo įgulos vadas išskraidė bent 10 valandų skrydžio laiko arba atliko 30 kilimų ir tūpimų ir papildomai vieną mokomąjį skrydį, kurio metu turėtojas turi įrodyti FI(S), kad turi keleiviams skraidinti reikalingus gebėjimus, arba

B) turi FI(S) pažymėjimą, išduotą pagal FI skyrių;

3. vykdyti skrydžius, išskyrus nurodytuosius 1 punkte, tik jei:

i) jam yra sukakę 18 metų;

ii) po licencijos išdavimo kaip įgulos vadas jis sklandytuvu išskraidė 75 valandas skrydžio laiko arba atliko 200 kilimų ir tūpimų;

b) Nukrypstant nuo a punkto, SPL turėtojas, kuriam suteiktos instruktoriaus arba egzaminuotojo teisės, gali gauti atlygį už:

1. SPL skrydžio mokymą;

2. SPL įgūdžių patikrinimo ir kvalifikacijos patikrinimo egzaminus;

3. su SPL susijusioms teisėms, kvalifikacijoms ir pažymėjimams gauti rengiamą mokymą, egzaminus ir patikrinimus.

c) SPL turėtojai naudojasi SPL teisėmis tik jei laikosi taikytinų įgūdžių atnaujinimo reikalavimų ir tik jei galioja jų sveikatos pažymėjimas, atitinkantis teises, kuriomis jie naudojasi.

d) Informacija apie užbaigtą mokomąjį skrydį, nurodytą a punkto 2 papunkčio ii.A dalyje, įrašoma į piloto skraidymų knygelę ir patvirtinama už mokomąjį skrydį atsakingo instruktoriaus parašu.

**SFCL.120. SPL. Minimalus amžius**

Prašymo išduoti SPL teikėjas turi būti ne jaunesnis nei 16 metų.

**SFCL.125. SPL. Pilotas mokinys**

a) Pilotai mokiniai neskraido savarankiškai, išskyrus atvejus, kai tai daryti leidžia ir skrydį prižiūri FI(S).

b) Pilotas mokinys turi būti ne jaunesnis nei 14 metų, kad jam būtų leidžiama vykdyti savarankiškus skrydžius.

**SFCL.130. SPL. Mokymo kursas ir patirties reikalavimai**

a) Prašymo išduoti SPL teikėjas turi baigti ATO arba DTO rengiamą mokymo kursą. Kursas turi būti pritaikytas prašomoms teisėms ir turi apimti:

1. SFCL.135 dalyje nurodytas teorijos žinias;

2. bent 15 valandų trukmės skrydžio mokymą sklandytuvais, įskaitant bent:

i) 10 valandų skrydžio su instruktoriumi laiko, kuris turi apimti atitinkamai iv.A arba v.A dalyje nurodytą skrydžio su instruktoriumi laiką;

ii) dvi valandas savarankiško skrydžio prižiūrint instruktoriui laiko;

iii) 45 kilimus ir tūpimus;

iv) jei prašoma teisių pilotuoti sklandytuvus (išskyrus TMG) – bent septynias valandas skrydžio mokymo sklandytuvais, išskyrus TMG, ir įskaitant bent:

A) tris valandas skrydžio su instruktoriumi laiko;

B) arba

a) vieną ne trumpesnį kaip 50 km (27 jūrmylių) savarankišką maršrutinį skrydį, arba

b) vieną ne trumpesnį kaip 100 km (55 jūrmylių) maršrutinį skrydį su instruktoriumi, kuris, nukrypstant nuo 2 papunkčio iv dalies, gali būti vykdomas TMG;

v) jei prašoma teisių pilotuoti TMG – bent šešias valandas skrydžio mokymo TMG, įskaitant bent:

A) keturias valandas skrydžio su instruktoriumi laiko;

B) vieną savarankišką ne trumpesnį kaip 150 km (80 jūrmylių) maršrutinį skrydį TMG, kurio metu kitame nei išvykimo aerodrome bent vieną kartą nutupiama visiškai sustojant.

b) Prašymo teikėjui, turinčiam kitos kategorijos orlaivio (išskyrus oro balioną) piloto licenciją, įskaitoma 10 % (bet ne daugiau kaip septynios valandos) skrydžių tokiu orlaiviu bendro laiko, išskraidyto vykdant įgulos vado funkcijas. Bet kuriuo atveju įskaitoma patirtis:

1. neapima patirties, kurios reikalaujama a punkto 2 papunkčio ii dalyje, a punkto 2 papunkčio iv.B dalyje ir a punkto 2 papunkčio v.B dalyje, ir

2. apima ne daugiau kaip 10 kilimų ir tūpimų, kiek tai susiję su a punkto 2 papunkčio iii dalimi.

**SFCL.135. SPL. Teorijos egzaminai**

a) Teorijos žinios

Prašymo išduoti SPL teikėjas turi įrodyti turįs prašomas teises atitinkančio lygio teorijos žinias, laikydamas šių dalykų egzaminus:

1. bendrųjų dalykų:

i) oro teisės;

ii) žmogaus galimybių;

iii) meteorologijos;

iv) ryšių priemonių

2. specialiųjų dalykų, susijusių su sklandytuvais:

i) skrydžio principų;

ii) skrydžio procedūrų;

iii) skrydžio vykdymo ir planavimo;

iv) su sklandytuvais susijusių bendrųjų žinių apie orlaivius

v) navigacijos.

b) Prašymo teikėjo pareigos

1. Prašymo teikėjas laiko visą ciklą SPL teorijos egzaminų, už kuriuos atsakinga ta pati valstybės narės kompetentinga institucija.

2. Prašymo teikėjas laiko teorijos egzaminą tik turėdamas už jo mokymą atsakingos ATO arba DTO rekomendaciją ir deramai išklausęs atitinkamas teorijos mokymo kurso dalis.

3. ATO arba DTO rekomendacija galioja 12 mėnesių. Jei prašymo teikėjas per šios rekomendacijos galiojimo laiką nebando laikyti bent vieno teorijos egzamino, ATO arba DTO, atsižvelgdama į prašymo teikėjo poreikius, priima sprendimą dėl tolesnio mokymo.

c) Egzamino išlaikymo kriterijai

1. Laikoma, kad teorijos egzaminas išlaikytas, jei prašymo teikėjas gauna bent 75 % tam egzaminui nustatytų balų. Neigiami balai neskiriami.

2. Jei šiame priede nenurodyta kitaip, laikoma, kad prašymo teikėjas sėkmingai išlaikė SPL teorijos egzaminus, jei per 18 mėnesių nuo kalendorinio mėnesio, kurį pirmą kartą bandė laikyti egzaminą, pabaigos jis išlaikė visus būtinus teorijos egzaminus.

3. Jei prašymo teikėjas neišlaiko vieno iš teorijos egzaminų per keturis bandymus arba neišlaiko visų egzaminų per 2 punkte nurodytą laikotarpį, jis pakartotinai laiko visą ciklą teorijos egzaminų.

4. Prieš pakartotinai laikydamas teorijos egzaminus prašymo teikėjas toliau mokosi ATO arba DTO. Reikiamo mokymo apimtį ir sritį nustato ATO arba DTO, atsižvelgdama į prašymo teikėjo poreikius.

d) Galiojimo laikotarpis

Sėkmingo teorijos egzaminų išlaikymo rezultatai galioja 24 mėnesius, skaičiuojant nuo dienos, kai prašymo teikėjas sėkmingai išlaikė teorijos egzaminą pagal c punkto 2 papunktį.

**SFCL.140. SPL. Teorijos žinių įskaitymas**

Laikoma, kad prašymo išduoti SPL teikėjas įvykdė teorijos žinių reikalavimus, susijusius su SFCL.135 dalies a punkto 1 papunktyje nurodytais bendraisiais dalykais, jei jis:

a) turi licenciją, išduotą pagal Reglamento (ES) Nr. 1178/2011 I priedą (FCL dalį) ar Reglamento (ES) 2018/395 III priedą (BFCL dalį), arba

b) išlaikė teorijos egzaminus a punkte nurodytai licencijai gauti, jei tai padaryta per SFCL.135 dalies d punkte nurodytą galiojimo laikotarpį.

**SFCL.145. SPL. Praktinių įgūdžių patikrinimas**

a) Prašymo išduoti SPL teikėjas, laikydamas įgūdžių patikrinimo egzaminą, turi įrodyti gebąs vykdyti sklandytuvų įgulos vado pareigas ir atlikti atitinkamas procedūras ir manevrus taip, kad būtų galima suteikti prašomas teises.

b) Prašymo teikėjas turi išlaikyti įgūdžių patikrinimo egzaminą sklandytuvu, išskyrus TMG, arba TMG, priklausomai nuo prašomų teisių, ir jei į mokymą, rengiamą pagal SFCL.130 dalį, įtraukti būtini mokymo elementai, susiję su atitinkamu orlaiviu. Prašymo teikėjas, baigęs mokymo kursą, įskaitant su sklandytuvais ir TMG susijusius reikiamus mokymo elementus, gali išlaikyti 2 įgūdžių patikrinimo egzaminus: vieną sklandytuvu, išskyrus TMG, ir vieną – TMG, kad gautų teises pilotuoti abu orlaivius.

c) Prieš laikydamas SPL gauti skirtą įgūdžių patikrinimo egzaminą, prašymo teikėjas pirmiausia išlaiko reikalaujamus teorijos egzaminus.

d) Egzamino išlaikymo kriterijai

1. Įgūdžių patikrinimo egzaminas suskirstomas į atskiras dalis, atitinkančias visus skrydžio sklandytuvu etapus.

2. Jei neišlaikomas kuris nors egzamino dalies elementas, laikoma, kad neišlaikyta visa egzamino dalis. Jei prašymo teikėjas neišlaiko tik vienos egzamino dalies, jis perlaiko tik tą dalį. Jei neišlaikoma daugiau kaip viena dalis, prašymo teikėjas turi perlaikyti visą egzaminą.

3. Jei prašymo teikėjas turi perlaikyti egzaminą pagal 2 punktą ir neišlaiko kurios nors egzamino dalies, įskaitant tas dalis, kurios buvo išlaikytos per pirmesnį bandymą, jis perlaiko visą egzaminą.

e) Jei prašymo teikėjas per du bandymus neišlaiko visų egzamino dalių, jis turi dalyvauti tolesnio praktinio mokymo kursuose.

**SFCL.150. SPL. Sklandytuvų ir TMG pilotavimo teisės**

a) Jei SFCL.145 dalyje nurodytas įgūdžių patikrinimo egzaminas išlaikytas sklandytuvu, išskyrus TMG, SPL teisėmis galima naudotis tik pilotuojant sklandytuvus, išskyrus TMG.

b) A punkte nurodytu atveju SPL teisės papildomos teise pilotuoti TMG, jei pateiktas prašymas ir jei pilotas:

1. ATO arba DTO yra užbaigęs mokymo elementus, nurodytus SFCL.130 dalies a punkto 2 papunkčio v dalyje;

2. išlaiko įgūdžių patikrinimo egzaminą, įrodydamas tinkamą praktinių TMG valdymo įgūdžių lygį. Per šį įgūdžių patikrinimo egzaminą prašymo teikėjas egzaminuotojui įrodo turįs ir tinkamo lygio šių dalykų TMG teorijos žinias:

i) skrydžio principų;

ii) skrydžio procedūrų;

iii) skrydžio vykdymo ir planavimo;

iv) bendrųjų žinių apie orlaivius ir

v) navigacijos.

c) Pagal Reglamento (ES) Nr. 1178/2011 I priedą (FCL dalį) išduotos licencijos turėtojo patirtis visiškai įskaitoma į patirtį, kurios reikalaujama b punkte, jei jis:

1. turi TMG klasės kvalifikaciją arba

2. turi TMG teises ir laikosi įgūdžių atnaujinimo reikalavimų, nustatytų Reglamento (ES) Nr. 1178/2011 I priedo (FCL dalies) FCL.140.A dalyje.

d) Jei SFCL.145 dalyje nurodytas įgūdžių patikrinimo egzaminas išlaikytas TMG, SPL teisėmis galima naudotis pilotuojant tik TMG.

e) D punkte nurodytu atveju SPL teisės papildomos teisėmis pilotuoti sklandytuvus, jei pateiktas prašymas ir jei pilotas:

1. ATO arba DTO yra užbaigęs SFCL.130 dalies a punkto 2 papunkčio iv dalyje nurodytus mokymo elementus ir atlikęs bent 15 kilimų ir tūpimų sklandytuvu, išskyrus TMG, ir

2. išlaiko įgūdžių patikrinimo egzaminą, įrodydamas tinkamą praktinių sklandytuvo, išskyrus TMG, valdymo įgūdžių lygį. Per šį įgūdžių patikrinimo egzaminą pilotas egzaminuotojui įrodo turįs ir tinkamo lygio šių dalykų sklandytuvų, išskyrus TMG, teorijos žinias:

i) skrydžio principų;

ii) skrydžio procedūrų;

iii) skrydžio vykdymo ir planavimo;

iv) bendrųjų žinių apie orlaivius ir

v) navigacijos.

f) Informacija apie užbaigtą mokymą, nurodytą b punkto 1 papunktyje ir e punkto 1 papunktyje, įrašoma į piloto skraidymų knygelę ir patvirtinama už mokymą atsakingos ATO ar DTO mokymo vadovo parašu.

**SFCL.155. SPL. Išvilkimo būdai**

a) SPL turėtojai naudojasi savo teisėmis tik naudodami tuos išvilkimo būdus, su kuriais susijusį specialų mokymą jie baigė per mokymo kursus, rengiamus pagal SFCL.130 dalį ar SFCL.150 dalies e punkto 1 papunktį, arba per papildomus instruktoriaus vykdomus mokymo kursus po SPL išdavimo. Šį specialų mokymą sudaro:

1. išvilkimo suktuvu ir automobiliu atvejais – bent 10 kilimų su instruktoriumi ir penki savarankiški kilimai prižiūrint instruktoriui;

2. išvilkimo lėktuvu arba savikėlos atvejais – bent penki kilimai su instruktoriumi ir penki savarankiški kilimai prižiūrint instruktoriui. Savikėlos atveju skrydis su instruktoriumi gali būti atliekamas TMG;

3. išvilkimo tąsiuoju lynu atveju – bent trys kilimai su instruktoriumi ar savarankiški kilimai prižiūrint instruktoriui ir

4. kitų išvilkimo būdų atveju – kompetentingos institucijos reikalaujamas mokymas.

b) Informacija apie užbaigtą mokymą, nurodytą a punkte, įrašoma į piloto skraidymų knygelę ir patvirtinama už mokymą atsakingos ATO ar DTO mokymo vadovo arba už mokymą atsakingo instruktoriaus parašu.

c) Kad išsaugotų teises naudoti kiekvieną išvilkimo būdą, SPL turėtojai, laikydamiesi a ir b punktuose nustatytų reikalavimų, per pastaruosius dvejus metus turi atlikti ne mažiau kaip penkis kilimus, išskyrus išvilkimą naudojant tąsųjį lyną – tuo atveju jie turi atlikti tik du kilimus. Savikėlos atveju kilimas gali būti atliekamas savikėlos būdu ar pakilimo TMG būdu arba abiem šiais būdais.

d) Jei SPL turėtojai neįvykdo c punkte nustatyto reikalavimo, kad atnaujintų savo teises, jie papildomai atlieka tam tikrą skaičių kilimų su instruktoriumi arba savarankiškų kilimų prižiūrint instruktoriui.

**SFCL.160. SPL. Skrydžio įgūdžių atnaujinimo reikalavimai**

a) Sklandytuvai, išskyrus TMG

SPL turėtojas naudojasi SPL teisėmis, išskyrus TMG teises, tik jei per paskutinius 24 mėnesių iki planuojamo skrydžio jis:

1. sklandytuvais išskraidė bent penkias valandas skrydžio laiko kaip įgulos vadas arba kartu su instruktoriumi, arba savarankiškai, prižiūrint FI(S), be kita ko, sklandytuvais, išskyrus TMG, atliko bent:

i) 15 kilimų ir

ii) du mokomuosius skrydžius su FI(S) arba

2. išlaikė kvalifikacijos patikrinimo egzaminą su FE(S) sklandytuvu, išskyrus TMG; kvalifikacijos patikrinimo egzaminas grindžiamas SPL įgūdžių patikrinimo egzaminu.

b) TMG

SPL turėtojas naudojasi savo TMG teisėmis tik jei per paskutinius 24 mėnesius iki planuojamo skrydžio jis:

1. išskraidė bent 12 valandų skrydžio laiko kaip įgulos vadas arba su instruktoriumi, arba savarankiškai, prižiūrint FI (S), be kita ko, TMG bent:

i) išskraidė šešias valandas skrydžio laiko;

ii) atliko 12 kilimų bei tūpimų; ir

iii) atliko mokomąjį skrydį, kuris truko bent vieną valandą skrydžio su instruktoriumi bendro laiko, arba

2. išlaikė kvalifikacijos patikrinimo egzaminą dalyvaujant egzaminuotojui; kvalifikacijos patikrinimo egzaminas grindžiamas SFCL.150 dalies b punkto 2 papunktyje nurodytu įgūdžių patikrinimo egzaminu.

c) SPL turėtojas, turintis teises vykdyti skrydžius TMG, taip pat turintis licenciją, į kurią įrašytos teisės vykdyti skrydžius TMG pagal Reglamento (ES) Nr. 1178/2011 I priedo (FCL dalies) nuostatas, atleidžiamas nuo pareigos įvykdyti b punkto reikalavimus.

d) Informacija apie įvykdytus skrydžius su instruktoriumi, prižiūrimus skrydžius ir mokomuosius skrydžius, nurodytus a punkto 1 papunktyje ir b punkto 1 papunktyje, taip pat išlaikytus a punkto 2 papunktyje ir b punkto 2 papunktyje nurodytus kvalifikacijos patikrinimo egzaminus įrašoma į piloto skraidymų knygelę ir a punkto 1 papunkčio ir b punkto 1 papunkčio atveju patvirtinama atsakingo FI(S) parašu, o a punkto 2 papunkčio ir b punkto 2 papunkčio atveju – atsakingo FE(S) parašu.

e) Keleivių skraidinimas

SPL turėtojas keleivius skraidina tik jei per pastarąsias 90 dienų kaip įgulos vadas atliko bent:

1. tris kilimus sklandytuvais, išskyrus TMG, jei keleiviai turi būti skraidinami sklandytuvais, išskyrus TMG, arba

2. tris kilimus ir tūpimus TMG, jei keleiviai turi būti skraidinami TMG. Keleiviams skraidinti naktį TMG, bent vienas iš tų kilimų ir tūpimų turi būti atliktas naktį.

*ADD SKYRIUS*

***PAPILDOMOS KVALIFIKACIJOS IR TEISĖS***

**SFCL.200. Akrobatinio skraidymo teisės**

a) SPL turėtojas akrobatinius skrydžius vykdo sklandytuvais su išjungtu (-ais) varikliu (-iais) arba d ir e punktuose nurodytais atvejais – su įjungtu varikliu tik jei pagal šią dalį jis yra įgijęs tinkamas akrobatinio skraidymo teises.

b) Bazinėmis akrobatinio skraidymo teisėmis:

1. jų turėtojui suteikiama teisė vykdyti akrobatinius skrydžius, kurių metu atliekami tik šie manevrai:

i) 45 laipsnių kampu kaip akrobatiniai manevrai atliekamas kabravimas ir pikiravimas;

ii) vidinės kilpos;

iii) posūkis kalnelyje (angl. „wingover“);

iv) gulsčioji aštuoniukė (angl. „lazy eight“);

v) suktukai;

2) jos įtraukiamos į SPL teises po to, kai pilotas:

i) po SPL išdavimo sklandytuvais išskraidė bent 30 valandų skrydžio laiko arba atliko bent 120 kilimų kaip įgulos vadas;

ii) baigė ATO arba DTO rengiamą mokymo kursą, kuris apima:

A) prašomas teises atitinkantį teorijos mokymą;

B) akrobatinio skrydžio mokymą, susijusį su 1 punkte nurodytais manevrais.

c) Išplėstinėmis akrobatinio skraidymo teisėmis:

1. jų turėtojui suteikiama teisė vykdyti ir kitus akrobatinius skrydžius nei b punkto 1 papunktyje nurodyti manevrai;

2. jos įtraukiamos į SPL teises po to, kai pilotas:

i) įvykdė b punkto 2 papunkčio i dalyje nurodytus reikalavimus;

ii) baigė ATO arba DTO rengiamą mokymo kursą, kuris apima:

A) prašomas teises atitinkantį teorijos mokymą;

B) bent penkių valandų trukmės arba 20 skrydžių apimantį akrobatinio skraidymo mokymą.

d) Bazinės arba išplėstinės akrobatinio skraidymo teisės apima teises vykdyti akrobatinius skrydžius sklandytuvais su įjungtu varikliu, jei pilotas baigė akrobatinių skrydžių mokymą sklandytuvais su įjungtu varikliu per mokymo kursą, surengtą atitinkamai pagal b punkto 2 papunkčio ii dalį arba c punkto 2 papunkčio ii dalį.

e) SPL teisės apima išplėstines akrobatinio skraidymo TMG, kuriais skraidoma veikiant varikliui, teises, jei pilotas turi arba turėjo pagal Reglamento (ES) Nr. 1178/2011 I priedo (FCL dalies) FCL.800 dalį įgytą akrobatinio skraidymo kvalifikaciją, apimančią teises vykdyti akrobatinius skrydžius TMG.

f) Informacija apie užbaigtą mokymą, nurodytą b punkto 2 papunkčio ii dalyje ir c punkto 2 papunkčio ii dalyje, ir atitinkamai apie d punkte nurodyto mokymo įtraukimą įrašoma į piloto skraidymų knygelę ir patvirtinama už mokymą atsakingos ATO ar DTO mokymo vadovo parašu.

**SFCL.205. Sklandytuvų vilkimo ir plakatų vilkimo kvalifikacija**

a) SPL turėtojai, turintys teises vykdyti skrydžius TMG, velka sklandytuvus arba plakatus tik jei jie turi tinkamą sklandytuvų arba plakatų vilkimo kvalifikaciją, įgytą pagal šį punktą.

b) Prašymo išduoti sklandytuvų vilkimo kvalifikaciją teikėjas turi būti:

1. kaip įgulos vadas išskraidęs bent 30 valandų skrydžio laiko ir būti atlikęs 60 kilimų ir tūpimų TMG po to, kai įgijo TMG teises;

2. baigęs ATO arba DTO rengiamą mokymo kursą, kuris apima:

i) sklandytuvų vilkimo veiksmų ir procedūrų teorijos mokymą;

ii) bent 10 mokomųjų skrydžių velkant sklandytuvą, įskaitant bent 5 skrydžius su instruktoriumi;

iii) penkis supažindinamuosius skrydžius sklandytuvu, kuris yra išvelkamas orlaiviu, jei SPL turėtojas turi teises pilotuoti tik TMG pagal SFCL.150 dalies d punktą.

c) Prašymo išduoti plakatų vilkimo kvalifikaciją teikėjas turi būti:

1. kaip įgulos vadas išskraidęs bent 100 valandų skrydžio laiko ir būti atlikęs 200 kilimų ir tūpimų TMG po to, kai įgijo TMG teises;

2. baigęs ATO arba DTO rengiamą mokymo kursą, kuris apima:

i) plakatų vilkimo veiksmų ir procedūrų teorijos mokymą;

ii) bent 10 mokomųjų skrydžių velkant plakatą, įskaitant bent penkis skrydžius su instruktoriumi.

d) Prašymo išduoti sklandytuvų vilkimo kvalifikaciją arba plakatų vilkimo kvalifikaciją pagal šį punktą teikėjo, jau turinčio sklandytuvų vilkimo arba plakatų vilkimo kvalifikaciją, įgytą pagal Reglamento (ES) Nr. 1178/2011 I priedo (FCL dalies) FCL.805 dalies b punktą, arba jau įvykdžiusio visus reikalavimus tai kvalifikacijai įgyti (atsižvelgiant į konkretų atvejį):

1. visa patirtis įskaitoma į patirtį, kurios reikalaujama pagal b arba c punktą, siekiant įgyti atitinkamai sklandytuvų vilkimo arba plakatų vilkimo kvalifikaciją, jei atitinkama vilkimo kvalifikacija, nurodyta d punkte, apima vilkimo TMG teises, arba

2. jis turi būti TMG įvykdęs bent tris skrydžius su instruktoriumi, kurie apima visą atitinkamai sklandytuvų vilkimo arba plakatų vilkimo kvalifikacijos mokymo programą.

e) Informacija apie užbaigtą mokymo kursą, nurodytą b punkto 2 papunktyje, c punkto 2 papunktyje ir d punkto 2 papunktyje, įrašoma į piloto skraidymų knygelę ir patvirtinama už mokymą atsakingos ATO ar DTO mokymo vadovo parašu.

f) Kad galėtų naudotis sklandytuvų vilkimo ar plakatų vilkimo kvalifikacijos suteikiamomis teisėmis, kvalifikacijos turėtojas per paskutinius dvejus metus privalo būti bent penkis kartus vilkęs sklandytuvą ar plakatą.

g) Jei sklandytuvų vilkimo kvalifikacijos turėtojas neįvykdo f punkto reikalavimo, norėdamas vėl naudotis savo teisėmis, jis privalo atlikti trūkstamą vilkimų su instruktoriumi ar instruktoriui prižiūrint skaičių.

**SFCL.210. Skrydžio TMG naktį kvalifikacija**

a) SPL turėtojas, turintis teises vykdyti skrydžius TMG, naudojasi savo TMG teisėmis vykdydamas skrydžius VFR sąlygomis naktį tik jei pagal šį punktą jis yra įgijęs skrydžio TMG naktį kvalifikaciją.

b) Prašymo išduoti skrydžio TMG naktį kvalifikaciją teikėjas turi pirmiausia baigti ATO arba DTO rengiamą mokymo kursą. Šį kursą sudaro:

1. teorijos mokymas, kaip vykdyti skrydžius pagal vizualiųjų skrydžių taisykles (VFR) naktį;

2. bent penkios valandos skrydžio laiko vykdant skrydį TMG naktį, įskaitant bent tris valandas skrydžio mokymo su instruktoriumi, kuris apima bent:

i) vieną valandą maršrutinės navigacijos, įskaitant 1 ne trumpesnį kaip 50 km (27 jūrmylių) maršrutinį skrydį su instruktoriumi;

ii) penkis savarankiškus kilimus ir

iii) penkis savarankiškus nutūpimus visiškai sustojant.

c) Siekdamas baigti mokymą naktį, SPL turėtojas pirmiausia baigia pagrindinį skrydžių pagal prietaisus mokymą, kurio reikia piloto mėgėjo licencijai (PPL) gauti pagal Reglamento (ES) Nr. 1178/2011 I priedo (FCL dalies) nuostatas.

d) Prašymo suteikti skrydžio TMG naktį kvalifikaciją pagal šį punktą teikėjo visa patirtis įskaitomą į patirtį, kurios reikalaujama b ir c punktuose, jei jis turi skrydžio naktį kvalifikaciją, įgytą pagal Reglamento (ES) Nr. 1178/2011 I priedo (FCL dalies) FCL.810 dalį, arba jei jis įvykdė visus reikalavimus, susijusius su tos kvalifikacijos išdavimu.

**SFCL.215. Skraidymo per debesis sklandytuvais kvalifikacija**

a) SPL turėtojas vykdo skrydžius sklandytuvu per debesis tik jei:

1. variklis (-iai) yra išjungtas (-i) ir

2. jis turi skraidymo per debesis sklandytuvais teises, įgytas pagal šį punktą.

b) SPL teisės apima skraidymo per debesis sklandytuvais teises, jei pilotas yra bent:

1. išskraidęs 30 valandų kaip įgulos vadas sklandytuvais po licencijos išdavimo;

2. baigęs ATO arba DTO rengiamą mokymo kursą, kuris apima:

i) teorijos mokymą;

ii) bent dvi valandas skrydžio su instruktoriumi sklandytuvais su išjungtu (-ais) varikliu (-iais) laiko, valdant orlaivį tik pagal prietaisus. Tačiau ne daugiau kaip 50 % skrydžio su instruktoriumi laiko gali būti išskraidyta TMG, kuriais skraidoma veikiant varikliui, jei šie mokomieji skrydžiai vykdomi vizualiosiomis meteorologinėmis sąlygomis.

c) Kad įgytų skraidymo per debesis sklandytuvais teises, SPL turėtojas, kuris taip pat turi pradinio mokymo pagal prietaisus kvalifikaciją (BIR) arba IR(A), įgytą pagal Reglamento (ES) Nr. 1178/2011 I priedą (FCL dalį), arba kuris vykdė visus vienos iš šių kvalifikacijų išdavimo reikalavimus:

1. laikomas įvykdžiusiu b punkto 2 papunkčio i dalyje nurodytus reikalavimus;

2. nukrypstant nuo b punkto 2 papunkčio ii dalies, privalo išskraidyti bent vieną valandą su instruktoriumi sklandytuvu, sklandytuvą valdydamas tik pagal prietaisus.

d) Informacija apie užbaigtą mokymą, nurodytą b punkto 2 papunktyje ar c punkto 2 papunktyje, įrašoma į piloto skraidymų knygelę ir patvirtinama už mokymą atsakingos ATO ar DTO mokymo vadovo parašu.

e) SPL turėtojas naudojasi skraidymo per debesis sklandytuvais teisėmis tik jei per pastaruosius dvejus metus iki suplanuoto skrydžio per debesis jis išskraidė bent vieną valandą skrydžio laiko arba atliko penkis skrydžius kaip įgulos vadas, naudodamasis skraidymo per debesis sklandytuvais teisėmis.

f) Jei SPL turėtojas, turintis skraidymo per debesis sklandytuvais teises, neįvykdo e punkte nustatytų reikalavimų ir nori vėl naudotis savo skraidymo per debesis sklandytuvais teisėmis, jis:

1. išlaiko kvalifikacijos patikrinimo egzaminą dalyvaujant FE(S); arba

2. dalyvaujant FI(S) išskraido papildomą skrydžio laiką arba papildomai įvykdo e punkte reikalaujamus skrydžius.

g) SPL turėtojas, turintis skraidymo per debesis sklandytuvais teises, taip pat turintis pagal Reglamento (ES) Nr. 1178/2011 I priedą (FCL dalį) įgytą BIR arba IR(A), laikomas visiškai įvykdžiusiu e punkte nustatytus reikalavimus.

*FI SKYRIUS*

***SKRYDŽIO INSTRUKTORIAI***

*1 skirsnis*

**Bendrieji reikalavimai**

**SFCL.300. Skrydžio instruktoriaus pažymėjimas**

a) Bendroji informacija

Mokymą sklandytuve instruktorius rengia tik:

1. turėdamas:

i) SPL, įskaitant teises, kvalifikacijas ir pažymėjimus, kuriems gauti rengiamas skrydžio mokymas,

ii) pagal šio skyriaus reikalavimus išduotą skrydžio sklandytuvu instruktoriaus (FI(S)) pažymėjimą, kuriuo suteikiama teisė vykdyti atitinkamą mokymą,

2. turėdamas teisę per skrydžio mokymą vykdyti sklandytuvo įgulos vado pareigas.

b) Už valstybių narių teritorijos ribų rengiamas mokymas

1. Nukrypstant nuo a punkto 1 papunkčio, jei skrydžio mokymas, rengiamas per mokymo kursus, patvirtintus pagal šį priedą (SFCL dalį), už teritorijos, už kurią pagal Čikagos konvenciją yra atsakingos valstybės narės, ribų, kompetentinga institucija skrydžio instruktoriaus pažymėjimą išduoda prašymo teikėjui, turinčiam Čikagos konvencijos 1 priedo reikalavimus atitinkančią sklandytuvo piloto licenciją su sąlyga, kad prašymo teikėjas:

i) turi bent licenciją, taip pat, kai tinkama, teises, kvalifikacijas arba pažymėjimus, lygiaverčius tiems, kuriems suteikti skirtą mokymą jis turi leidimą rengti,

ii) įvykdo šio skyriaus reikalavimus FI(S) pažymėjimui su atitinkamomis instruktoriaus teisėmis išduoti;

iii) kompetentingai institucijai įrodo pakankamai išmanąs Europos aviacijos saugos taisykles, kad galėtų naudotis instruktoriaus teisėmis pagal šį priedą.

2. Pažymėjimu suteikiama teisė rengti skrydžio mokymą tik:

i) už teritorijos, už kurią pagal Čikagos konvenciją yra atsakingos valstybės narės, ribų,

ii) pilotui mokiniui, pakankamai gerai mokančiam kalbą, kuria vykdomas skrydžio mokymas.

*2 skirsnis*

**Skrydžių sklandytuvu instruktoriaus pažymėjimas – FI(S)**

**SFCL.315. FI(S) pažymėjimas. Teisės ir sąlygos**

a) Jei prašymo teikėjas laikosi SFCL.320 dalies ir toliau nurodytų sąlygų, jam išduodamas FI(S) pažymėjimas su teisėmis vykdyti skrydžio mokymą, kuris būtinas siekiant:

1. gauti SPL;

2. pagal SFCL.150 dalies e punktą įgyti papildomas teises pilotuoti sklandytuvą;

3. naudoti išvilkimo būdus pagal SFCL.155 dalį, jei prašymo teikėjas kaip įgulos vadas:

   i) išvilkimo lėktuvu atveju atliko bent 30 kilimų arba

   ii) išvilkimo suktuvu atveju atliko bent 50 kilimų;

4. įgyti papildomas TMG teises pagal SFCL.150 dalies b punktą, jei prašymo teikėjas:

   i) TMG išskraidė bent 30 valandų skrydžio laiko kaip įgulos vadas;

   ii) baigė mokymą, nurodytą SFCL.330 dalies b punkto 2 papunktyje;

   iii) ATO ar DTO mokymo vadovo paskirtam FI(S), kurio kompetencija atitinka 7 punkto reikalavimus, įrodė gebąs mokyti skrydžio TMG;

5. įgyti bazines akrobatinio skraidymo, išplėstines akrobatinio skraidymo arba skraidymo per debesis sklandytuvais teises arba sklandytuvų vilkimo arba plakatų vilkimo kvalifikaciją, jei prašymo teikėjas:

   i) turi pagal SFCL.200 dalies c punktą įgytas išplėstines akrobatinio skraidymo teises, kai mokymas susijęs su bazinėmis arba išplėstinėmis akrobatinio skraidymo teisėmis;

   ii) ATO ar DTO mokymo vadovo paskirtam FI(S), kurio kompetencija atitinka a punkto 7 papunkčio reikalavimus, įrodė gebąs vykdyti atitinkamoms teisėms arba kvalifikacijai įgyti būtiną mokymą;

6. TMG vykdyti skrydžius naktį, jei prašymo teikėjas:

   i) įvykdė SFCL.160 dalies e punkto 2 papunktyje nurodytą skrydžio naktį patirties reikalavimą;

   ii) ATO ar DTO mokymo vadovo paskirtam FI(S), kurio kompetencija atitinka 7 punkto reikalavimus, įrodė gebąs mokyti skrydžio TMG naktį;

7. gauti FI(S) pažymėjimą, jei prašymo teikėjas:

   i) yra išskraidęs bent 50 valandų arba atlikęs bent 150 kilimų mokydamas skrydžio sklandytuvais;

   ii) laikydamasis tuo tikslu kompetentingos institucijos nustatytų procedūrų, ATO ar DTO mokymo vadovo paskirtam FI(S), kurio kompetencija atitinka šio punkto reikalavimus, įrodė gebąs vykdyti FI(S) pažymėjimui gauti būtiną mokymą.

b) Teisės, išvardytos a punkte, apima teises vykdyti skrydžio mokymą, kurį baigus:

   1. išduodama atitinkama licencija, suteikiamos teisės, kvalifikacija arba išduodamas pažymėjimas ir,

   2. kai tinkama, jie pratęsiami, atnaujinami arba užtikrinama atitiktis šiame priede nustatytiems atitinkamiems įgūdžių atnaujinimo reikalavimams.

**SFCL.320. FI(S) pažymėjimas. Išankstinės sąlygos ir reikalavimai**

Prašymo išduoti FI(S) pažymėjimą teikėjas turi:

a) būti ne jaunesnis nei 18 metų;

b) įvykdyti reikalavimus, nustatytus SFCL.300 dalies a punkto 1 papunkčio i dalyje ir 2 papunktyje;

c) būti išskraidęs 100 valandų skrydžio laiko ir atlikęs 200 kilimų kaip sklandytuvo įgulos vadas.

d) ATO arba DTO būti baigęs instruktoriaus mokymo kursą pagal SFCL.330 dalį ir

e) būti išlaikęs gebėjimų vertinimo egzaminą pagal SFCL.345 dalį.

**SFCL.325. FI(S). FI(S) gebėjimai ir vertinimas**

Prašymo išduoti FI(S) pažymėjimą teikėjai turi būti mokomi, kad įgytų šiuos gebėjimus:

a) parengti mokymo medžiagą;

b) sukurti mokymuisi palankią atmosferą;

c) perteikti žinias;

d) integruoti grėsmės ir klaidų valdymą (TEM) ir įgulos išteklių valdymą (CRM);

e) tinkamai organizuoti laiką, kad būtų pasiekti mokymo tikslai;

f) sudaryti sąlygas mokytis;

g) vertinti mokinio rezultatus;

h) stebėti ir peržiūrėti pažangą;

i) vertinti treniruotes ir

j) teikti rezultatų ataskaitas.

**SFCL.330. FI(S). Mokymo kursas**

a) Prašymo išduoti FI(S) pažymėjimą teikėjas per 12 mėnesių iki mokymo kurso pradžios privalo būti sėkmingai perėjęs specialų parengiamąjį jo gebėjimo dalyvauti kurse vertinimą ATO arba DTO.

b) FI(S) mokymo kursas apima:

1. sklandytuvais, išskyrus TMG:

i) vykdomą SFCL.325 dalyje nurodytų elementų mokymą;

ii) vykdomą 25 valandų trukmės mokymą ir mokymąsi;

iii) 30 valandų trukmės teorijos mokymą, įskaitant pažangos patikrinimo egzaminus;

iv) vykdomą skrydžio mokymą, per kurį turi būti išskraidytos bent šešios valandos, iš kurių ne daugiau kaip trys valandos gali būti išskraidytos TMG, arba atlikta 20 kilimų;

2. be to, jei FI(S) pažymėjimu suteikiamos teisės apima SFCL.315 dalies a punkto 4 ir 6 papunkčiuose nurodytas teises, – bent šešias valandas mokomojo skrydžio TMG su instruktoriumi laiko.

c) Laikoma, kad prašymo teikėjas, jau turintis pagal Reglamento (ES) 2018/395 III priedą (BFCL dalį) arba pagal Reglamento (ES) Nr. 1178/2011 I priedą (FCL dalį) išduotą instruktoriaus pažymėjimą, visiškai įvykdė b punkto 1 papunkčio ii dalyje nustatytą reikalavimą.

d) Kai prašymą išduoti FI(S) pažymėjimą teikia pilotas, jau turintis arba turėjęs FI(A), (H) arba (As), į b punkto 1 papunkčio iii dalyje reikalaujamą laiką įskaitoma 18 valandų.

**SFCL.345. FI(S). Gebėjimų vertinimas**

a) Prašymo išduoti FI(S) pažymėjimą teikėjas turi išlaikyti gebėjimų vertinimo egzaminą, kad įrodytų egzaminuotojui, kurio kompetencija atitinka SFCL.415 dalies c punkto reikalavimus, gebąs pilotą mokinį išmokyti taip, kad jam būtų išduota SPL.

b) Vertinimo egzaminas apima:

1. SFCL.325 dalyje aprašytų gebėjimų parodymą per priešskrydinių bei poskrydinių procedūrų ir teorijos mokymą;

2. žodinius teorijos egzaminus ant žemės, priešskrydinį bei poskrydinį instruktažą ir skrydžio gebėjimų parodymą sklandytuvais;

3. instruktoriaus gebėjimams įvertinti tinkamus pratimus.

c) Gebėjimų vertinimo egzaminas, kurio reikalaujama prieš pirmą kartą išduodant FI(S) pažymėjimą, laikomas sklandytuvais, išskyrus TMG.

**SFCL.350. FI(S). Teisių apribojimas**

a) FI(S) turi teisę mokyti skrydžio tik prižiūrimas FI(S), kurio teisės neapribotos ir kurį šias funkcijas vykdyti paskyrė ATO arba DTO, šiais atvejais:

1. kai siekiama gauti SPL;

2. kai SPL teises siekiama papildyti teisėmis pilotuoti sklandytuvus ar TMG pagal SFCL.150 dalį;

3. kai SPL teises siekiama papildyti teise naudoti papildomus išvilkimo būdus pagal SFCL.155 dalį ir

4. kai siekiama įgyti bazines akrobatinio skraidymo, išplėstines akrobatinio skraidymo arba skraidymo per debesis sklandytuvais teises arba sklandytuvų vilkimo arba plakatų vilkimo kvalifikaciją.

b) Mokydamas skrydžio prižiūrimas instruktoriaus pagal a punktą, FI(S) neturi teisės leisti pilotui mokiniui vykdyti pirmojo savarankiško skrydžio ar pirmojo savarankiško maršrutinio skrydžio.

c) Apribojimai, nurodyti a ir b punktuose, iš FI(S) pažymėjimo pašalinami po to, kai FI(S), vykdydamas visus skrydžio sklandytuvu etapus apimantį mokymą, išskraidė bent 15 valandų arba atliko 50 kilimų. Jei FI(S), kurio teisės apribotos, įvykdė SFCL.330 dalies b punkto 2 papunkčio reikalavimus, 5 iš tų 15 valandų gali būti išskraidytos TMG, o 15 iš tų 50 kilimų gali būti pakeisti kilimais ir tūpimais TMG.

**SFCL.360. FI(S) pažymėjimas. Įgūdžių atnaujinimo reikalavimai**

a) FI(S) pažymėjimo turėtojas naudojasi savo pažymėjimu suteikiamomis teisėmis tik jei iki planuojamo naudojimosi tomis teisėmis jis įvykdė šiuos reikalavimus:

1. per pastaruosius trejus metus:

i) ATO, DTO arba kompetentingoje institucijoje baigė kvalifikacijos kėlimo kursą, per kurį pažymėjimo turėtojas turi išklausyti teorijos mokymo kursą, kad atnaujintų sklandytuvų instruktoriams būtinas žinias ir pakeltų kvalifikaciją, ir

ii) mokydamas skrydžio kaip FI(S):

A) išskraidė bent 30 valandų arba

B) atliko bent 60 kilimų ir tūpimų; ir

2. per paskutinius devynerius metus, laikydamasis tuo tikslu kompetentingos institucijos nustatytų procedūrų, ATO ar DTO mokymo vadovo paskirtam FI(S), kurio kompetencija atitinka SFCL.315 dalies a punkto 7 papunkčio reikalavimus, įrodė gebąs mokyti skrydžio sklandytuvais.

b) Į laiką, kurį reikalaujama išskraidyti pagal a punkto 1 papunkčio ii dalį, įskaitomos visos valandos, išskraidytos kaip FE (S) per įgūdžių patikrinimo egzaminus, kvalifikacijos patikrinimo egzaminus ir gebėjimų vertinimo egzaminus.

c) Jei FI(S) pažymėjimo turėtojas, prižiūrimas FI(S), neįvykdė mokomojo skrydžio pagal a punkto 2 papunktį FI(S) priimtinu būdu, jis nesinaudoja FI(S) pažymėjimu suteikiamomis teisėmis tol, kol sėkmingai išlaikys gebėjimų vertinimo egzaminą pagal SFCL.345 dalį.

d) Kad galėtų vėl naudotis FI(S) pažymėjimu suteikiamomis teisėmis, FI(S) pažymėjimo turėtojas, kuris įvykdė ne visus a punkto reikalavimus, turi įvykdyti a punkto 1 papunkčio i dalyje ir SFCL.345 dalyje nustatytus reikalavimus.

*FE SKYRIUS*

***SKRYDŽIO EGZAMINUOTOJAI***

*1 skirsnis*

**Bendrieji reikalavimai**

**SFCL.400. Skrydžio sklandytuvu egzaminuotojų pažymėjimai**

a) Bendroji informacija

Egzaminuotojas vykdo įgūdžių patikrinimo egzaminus, kvalifikacijos patikrinimo egzaminus ar gebėjimų vertinimo egzaminus pagal šį priedą tik jei jis:

1. turi:

i) SPL, įskaitant teises, kvalifikacijas ir pažymėjimus, kuriems suteikti skirtus įgūdžių patikrinimo egzaminus, kvalifikacijos patikrinimo egzaminus ar gebėjimų vertinimo egzaminus jis turi leidimą atlikti, taip pat teises vykdyti atitinkamą mokymą;

ii) FE(S) pažymėjimą, įskaitant teises, susijusias su vykdomais įgūdžių patikrinimo egzaminais, kvalifikacijos patikrinimo egzaminais ar gebėjimų vertinimo egzaminais, išduotą pagal šį skyrių;

2. turi teisę vykdyti sklandytuvo įgulos vado pareigas per įgūdžių patikrinimo egzaminą, kvalifikacijos patikrinimo egzaminą ar gebėjimų vertinimo egzaminą.

b) Ne valstybių narių teritorijoje laikomi egzaminai

1. Nukrypstant nuo a punkto 1 papunkčio, jei įgūdžių patikrinimo ir kvalifikacijos patikrinimo egzaminai vykdomi už teritorijos, už kurią pagal Čikagos konvenciją yra atsakingos valstybės narės, ribų, kompetentinga institucija egzaminuotojo pažymėjimą išduoda prašymo teikėjui, turinčiam Čikagos konvencijos 1 priedo reikalavimus atitinkančią sklandytuvo piloto licenciją su sąlyga, kad prašymo teikėjas:

i) turi bent licenciją, taip pat, kai tinkama, teises, kvalifikacijas arba pažymėjimus, lygiaverčius tiems, kuriems suteikti skirtus įgūdžių patikrinimo ir kvalifikacijos patikrinimo egzaminus jis turi leidimą rengti;

ii) yra įvykdęs šio skyriaus reikalavimus atitinkamam egzaminuotojo pažymėjimui gauti;

iii) kompetentingai institucijai įrodo pakankamai išmanąs Sąjungos aviacijos saugos taisykles, kad galėtų naudotis egzaminuotojo teisėmis pagal šį priedą.

2. 1 papunktyje nurodytu pažymėjimu suteikiama teisė vykdyti tik įgūdžių patikrinimo ir kvalifikacijos patikrinimo egzaminus:

i) už teritorijos, už kurią pagal Čikagos konvenciją yra atsakingos valstybės narės, ribų, ir

ii) skirtus pilotams, pakankamai gerai mokantiems kalbą, kuria vykdomas patikrinimo egzaminas.

**SFCL.405. Teisių apribojimas asmeninių interesų atveju**

Skrydžių sklandytuvu egzaminuotojas nevykdo:

a) prašymo išduoti licenciją ar pažymėjimą arba suteikti kvalifikaciją teikėjo įgūdžių patikrinimo ar gebėjimų vertinimo egzamino, jei jis tą prašymo teikėją mokė skrydžio daugiau kaip 50 % skrydžio mokymo laiko, būtino norint gauti licenciją, kvalifikaciją ar pažymėjimą, dėl kurio laikomas įgūdžių patikrinimo ar gebėjimų vertinimo egzaminas, arba

b) įgūdžių patikrinimo, kvalifikacijos patikrinimo ar gebėjimų vertinimo egzamino, jei egzaminuotojas mano, kad gali būti neobjektyvus.

**SFCL.410. Įgūdžių patikrinimo, kvalifikacijos patikrinimo ir gebėjimų vertinimo egzaminų vykdymas**

a) Vykdydamas įgūdžių patikrinimo, kvalifikacijos patikrinimo ir gebėjimų vertinimo egzaminus, skrydžių sklandytuvu egzaminuotojas atlieka visas šias užduotis:

1. užtikrina, kad su prašymo teikėju būtų galima bendrauti be kalbos kliūčių;

2. patikrina, ar prašymo teikėjas įvykdė visus šiame priede nurodytus kvalifikacijos, mokymo ir patirties reikalavimus, būtinus licencijai, teisėms, kvalifikacijai ar pažymėjimui, dėl kurių laikomas įgūdžių patikrinimo, kvalifikacijos patikrinimo ar gebėjimų vertinimo egzaminas, gauti, pratęsti ar atnaujinti,

3. prašymo teikėją informuoja apie ne visos, netikslios ar klaidingos informacijos apie jo mokymą ir skraidymo patirtį pateikimo padarinius.

b) Užbaigęs įgūdžių patikrinimo, kvalifikacijos patikrinimo ir gebėjimų vertinimo egzaminus, skrydžių sklandytuvu egzaminuotojas:

1. informuoja prašymo teikėją apie įgūdžių patikrinimo, kvalifikacijos patikrinimo ir gebėjimų vertinimo egzaminų rezultatus;

2. jei išlaikomas gebėjimų vertinimo egzaminas, būtinas licencijai pratęsti ar atnaujinti, patvirtina prašymo teikėjo licenciją ar pažymėjimą joje nurodydamas naują galiojimo pabaigos datą, jei už prašymo teikėjo licenciją atsakinga kompetentinga institucija specialiai paskiria jį vykdyti šią funkciją;

3. prašymo teikėjui pateikia pasirašytą įgūdžių patikrinimo, kvalifikacijos patikrinimo ir gebėjimų vertinimo egzaminų ataskaitą, o ataskaitos kopijas nepagrįstai nedelsdamas pateikia už prašymo teikėjo licenciją atsakingai kompetentingai institucijai ir egzaminuotojo pažymėjimą išdavusiai kompetentingai institucijai. Ataskaitoje, be kita ko, pateikiama tokia informacija:

i) pareiškimas, kad prašymo teikėjas skrydžių sklandytuvu egzaminuotojui pateikė informaciją apie savo patirtį ir mokymą ir kad egzaminuotojas nustatė, jog patirtis ir mokymas atitinka taikytinus šio priedo reikalavimus,

ii) patvirtinimas, kad atlikti visi būtini manevrai ir pratimai, taip pat, jei taikoma, informacija apie žodinį teorijos egzaminą. Jei neišlaikomas tų kategorijų egzamino elementas, egzaminuotojas įrašo tokio vertinimo priežastis;

iii) įgūdžių patikrinimo, kvalifikacijos patikrinimo ar gebėjimų vertinimo egzaminų rezultatai;

iv) pareiškimas, kad skrydžių sklandytuvu egzaminuotojas peržiūrėjo ir taikė nacionalines procedūras ir prašymo teikėjo kompetentingos institucijos reikalavimus, jei už prašymo teikėjo licenciją atsakinga kompetentinga institucija yra ne ta pati, kaip egzaminuotojo pažymėjimą išdavusi kompetentinga institucija;

v) skrydžių sklandytuvu egzaminuotojo pažymėjimo kopija, kurioje nurodyta jo teisių apimtis vykdant prašymo teikėjo, kurio kompetentinga institucija nėra ta pati, kuri išdavė egzaminuotojo pažymėjimą, įgūdžių patikrinimo, kvalifikacijos patikrinimo ar gebėjimų vertinimo egzaminus.

c) Skrydžių sklandytuvu egzaminuotojas šiuos įrašus ir visą išsamią informaciją apie vykdytus įgūdžių patikrinimo, kvalifikacijos patikrinimo ir gebėjimų vertinimo egzaminus ir jų rezultatus saugo penkerius metus.

d) Už skrydžių sklandytuvu egzaminuotojo pažymėjimą atsakingai kompetentingai institucijai ar už prašymo teikėjo licenciją atsakingai kompetentingai institucijai paprašius, skrydžių sklandytuvu egzaminuotojas pateikia visus įrašus ir ataskaitas, taip pat visą kitą informaciją, kurią būtina pateikti priežiūros tikslais.

*2 skirsnis*

**Skrydžių sklandytuvu egzaminuotojo pažymėjimas – FE(S)**

**SFCL.415. FE(S) pažymėjimas. Teisės ir sąlygos**

Jei prašymo teikėjas laikosi SFCL.420 dalies ir toliau nurodytų sąlygų, tai, gavus prašymą, išduodamas FE(S) pažymėjimas su teisėmis vykdyti:

a) SPL gauti būtinus įgūdžių patikrinimo ir kvalifikacijos patikrinimo egzaminus, jei prašymo teikėjas sklandytuvais, išskyrus TMG, kaip pilotas išskraidė 300 valandų skrydžio laiko, įskaitant 150 valandų skrydžio mokymo arba 300 mokomųjų kilimų;

b) kvalifikacijos patikrinimo egzaminą, kurį išlaikius SPL teisės papildomos teise pilotuoti TMG pagal SFCL.150 dalies e punktą, jei prašymo teikėjas sklandytuvais išskraidė 300 valandų skrydžio laiko, įskaitant 50 valandų skrydžio mokymo TMG;

c) gebėjimų vertinimo egzaminus, būtinus norint gauti skrydžių sklandytuvais FI(S) pažymėjimą, jei prašymo teikėjas:

1. kaip pilotas išskraidė bent 500 valandų skrydžio laiko sklandytuvais, be kita ko, jei FE(S) pažymėjimu suteikiamomis teisėmis bus naudojamasi:

i) skraidant sklandytuvais, išskyrus TMG, – išskraidė bent 10 valandų arba atliko bent 30 kilimų mokydamas prašymo išduoti FI(S) pažymėjimą teikėją sklandytuvais, išskyrus TMG;

ii) skraidant TMG – išskraidė bent 10 valandų arba atliko bent 30 kilimų ir tūpimų mokydamas prašymo išduoti FI (S) pažymėjimą teikėją TMG;

2. baigė specialų mokymą per egzaminuotojų standartizavimo kursą pagal SFCL.430 dalį.

**SFCL.420. FE(S) pažymėjimas. Išankstinės sąlygos ir reikalavimai**

Prašymo išduoti FE(S) pažymėjimą teikėjas turi:

a) įvykdyti SFCL.400 dalies a punkto 1 papunkčio i dalyje ir a punkto 2 papunktyje nustatytus reikalavimus;

b) būti baigęs FE(S) standartizavimo kursą pagal SFCL.430 dalį;

c) būti išlaikęs gebėjimų vertinimo egzaminą pagal SFCL.445 dalį;

d) įrodyti turįs reikiamos patirties, susijusios su FE(S) pažymėjimu suteikiamomis teisėmis, ir

e) įrodyti, kad jam netaikytos jokios sankcijos, įskaitant jo licencijų, kvalifikacijų arba pažymėjimų, išduotų pagal šį priedą, Reglamento (ES) Nr. 1178/2011 I priedą (FCL dalį) arba Reglamento (ES) 2018/395 III priedą (BFCL dalį), galiojimo sustabdymą, apribojimą arba panaikinimą dėl Reglamento (ES) 2018/1139 ir jo deleguotųjų ir įgyvendinimo aktų nesilaikymo per paskutinius trejus metus.

**SFCL.430 FE(S) pažymėjimas. Standartizavimo kursas**

a) Prašymo išduoti FE(S) pažymėjimą teikėjas privalo baigti kompetentingos institucijos arba ATO ar DTO rengiamą ir kompetentingos institucijos patvirtintą standartizavimo kursą.

b) Standartizavimo kursas turi būti pritaikytas skrydžių sklandytuvu egzaminuotojo prašomoms teisėms ir jį turi sudaryti teorijos ir praktinis mokymas, kuris turi apimti bent šiuos dalykus:

1. dviejų įgūdžių patikrinimo, kvalifikacijos patikrinimo ar gebėjimų vertinimo egzaminų, būtinų norint gauti SPL arba susijusias kvalifikacijas ar pažymėjimus, vykdymą;

2. mokymą apie taikomus šio priedo reikalavimus ir taikomus skrydžių vykdymo reikalavimus, įgūdžių patikrinimo, kvalifikacijos patikrinimo ir gebėjimų vertinimo egzaminų vykdymo mokymą, egzaminų patvirtinimą dokumentais ir ataskaitų teikimą;

3. supažindinimą su:

i) nacionalinėmis administracinėmis procedūromis;

ii) asmens duomenų apsaugos reikalavimais;

iii) egzaminuotojo atsakomybe;

iv) egzaminuotojo draudimu nuo nelaimingų atsitikimų;

v) nacionaliniais mokesčiais ir

vi) informacija apie tai, kaip gauti prieigą prie i–v punktuose nurodytos informacijos, vykdant prašymo teikėjo, kurio kompetentinga institucija nėra ta pati, kuri išdavė egzaminuotojo pažymėjimą, įgūdžių patikrinimo, kvalifikacijos patikrinimo ar gebėjimų vertinimo egzaminus.

c) FE(S) pažymėjimo turėtojas negali vykdyti prašymo teikėjo, kurio kompetentinga institucija nėra ta pati, kuri išdavė egzaminuotojo pažymėjimą, įgūdžių patikrinimo, kvalifikacijos patikrinimo ar gebėjimų vertinimo egzamino, neperžiūrėjęs naujausios informacijos apie atitinkamas prašymo teikėjo kompetentingos institucijos nacionalines procedūras.

**SFCL.445. FE(S) pažymėjimas. Gebėjimų vertinimas**

Prašymo pirmą kartą išduoti FE(S) pažymėjimą teikėjas įrodo savo gebėjimus vykdyti FE(S) funkcijas kompetentingos institucijos inspektoriui ar vyresniajam egzaminuotojui, kurį šią funkciją vykdyti paskyrė už FE(S) egzaminuotojo pažymėjimą atsakinga kompetentinga institucija. Per gebėjimų vertinimo egzaminą prašymo teikėjas vykdo įgūdžių patikrinimo, kvalifikacijos patikrinimo ar gebėjimų vertinimo egzaminą, kuris apima instruktažą, įgūdžių patikrinimo, kvalifikacijos patikrinimo ar gebėjimų vertinimo egzamino vykdymą, taip pat tikrinamojo asmens vertinimą, apklausą po skrydžio ir dokumentų rengimą.

**SFCL.460. FE(S) pažymėjimas. Galiojimas, pratęsimas ir atnaujinimas**

a) FE(S) pažymėjimas galioja penkerius metus.

b) FE(S) pažymėjimas pratęsiamas, jei jo turėtojas:

1. FE(S) pažymėjimo galiojimo laikotarpiu baigė kompetentingos institucijos arba ATO ar DTO rengiamą ir kompetentingos institucijos patvirtintą egzaminuotojo kvalifikacijos kėlimo kursą, per kurį turėtojas turi išklausyti teorijos mokymo kursą, kad atnaujintų sklandytuvų instruktoriams būtinas žinias ir pakeltų kvalifikaciją,

2. per paskutinius 24 mėnesius iki pažymėjimo galiojimo laikotarpio pabaigos kompetentingos institucijos inspektoriui arba egzaminuotojui, kurį šią funkciją vykdyti paskyrė už FE(S) pažymėjimo išdavimą atsakinga kompetentinga institucija, įrodė gebėjimą atlikti įgūdžių patikrinimo egzaminus, kvalifikacijos patikrinimo egzaminus arba gebėjimų vertinimo egzaminus.

c) FE(S) pažymėjimo turėtojo, jau turinčio vieną ar kelis pagal Reglamento (ES) Nr. 1178/2011 I priedą (FCL dalį) arba Reglamento (ES) 2018/395 III priedą (BFCL dalį) išduotus kitų orlaivių kategorijų egzaminuotojo pažymėjimus, visi egzaminuotojo pažymėjimai gali būti pratęsiami kartu, jei tam pritaria kompetentinga institucija.

d) Jei FE(S) pažymėjimas baigė galioti, jo turėtojas, norėdamas vėl pradėti naudotis FE(S) pažymėjimu suteikiamomis teisėmis, privalo įvykdyti b punkto 1 papunkčio ir SFCL.445 dalies reikalavimus.

e) FE(S) pažymėjimas pratęsiamas arba atnaujinamas tik jei prašymo teikėjas įrodo, kad tebesilaiko reikalavimų, nustatytų SFCL.410 dalyje ir SFCL.420 dalies d ir e punktuose.“